НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.№ 52-654-04-83
Дата 17 / 07 2026 г.

ЧРЕЗ
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

1452

ДО
Г-Н КОНСТАНТИН ПРОДАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС внасяме предложение за изменения и допълнения на приетия на първо гласуване Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г., № 52-602-01-19, внесен от Министерски съвет на 01.07.2026 г., както следва:

В чл. 17, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1 „Политика в областта на опазване на движимото и недвижимото културно наследство“ сумата „24 152,0 хил. евро“ се заменя с „26 567,2 хил. евро“.

2. Да се създадат т. 4 , 5 и 6:

„4. Изравняване на финансирането и кадровото обезпечаване на регионалните библиотеки“ - 690 хил. евро.;

5. „Програма за подкрепа за Народни читалища“ - 10 000 хил. евро;

6. „Допълнителна подкрепа за Национален Фонд „Култура“ - 4 000 хил. евро.“

3. На ред Всичко: числото „267 051,7“ се заменя с „283 467,59“.

Средствата за финансиране на програмите се осигуряват от централния бюджет чрез вътрешно преразпределение на разходите.

МОТИВИ

В проекта на държавния бюджет за 2026 г. е налице необоснован дисбаланс във финансирането на регионалните културни институти. За една субсидирана бройка в регионалните исторически музеи е предвиден разходен стандарт в размер на 18 580 евро, докато за една субсидирана бройка в регионалните библиотеки стандартът е 18 000 евро.

Разликата от 580 евро за една субсидирана бройка поставя регионалните библиотеки в по-неблагоприятно положение спрямо музеите и галериите, без да е налице обективно основание за различното третиране. Регионалните библиотеки изпълняват съществени обществени, културни, образователни и информационни функции, обслужват населението на цели области и подпомагат дейността на читалищните и общинските библиотеки на съответната територия. Поради това тяхното финансиране не следва да бъде определяно по по-нисък разходен стандарт от този за останалите регионални културни институти.

Субсидираната численост на регионалните библиотеки е 1 187 щатни бройки. За изравняване на стандарта от 18 000 евро на 18 580 евро е необходимо допълнително финансиране в размер на 688 460 евро.

Допълнителен проблем е, че за втора поредна година за регионалните библиотеки не са предвидени допълнителни щатни бройки, докато за регионалните музеи и галерии са планирани над 100 нови бройки. Този подход задълбочава натрупания кадрови дефицит и ограничава възможностите на регионалните библиотеки да изпълняват възложените им функции.

Предложението не цели предоставяне на привилегия, а постигане на равнопоставеност между различните видове регионални културни институти.

Предлага се:

1. Единният разходен стандарт за регионалните библиотеки да бъде увеличен от 18 000 евро на 18 580 евро за една субсидирана бройка.

2. В държавния бюджет за 2026 г. да бъдат осигурени допълнително 688 460 евро за изравняване на стандарта при субсидирана численост от 1 187 бройки.

3. Да бъдат предвидени допълнителни субсидирани щатни бройки и за регионалните библиотеки, съобразно действителната им натовареност,

териториален обхват и кадрови потребности.

Проектното финансиране на с основен доказан елемент от политиката от провеждането на политики в сферата на културата.

Съкращаването на половина на бюджета Национален фонд Култура / 1800.02.01/ в проектобюджета за 2026 година и продължаването на тази тенденция в прогнозата за 2027 -2028г. означава ликвидация на десетки престижни и емблематични фестивали, форуми, конкурси и независими продукции.

Това в съчетание с предложените съкращения в бюджета на вътрешните програми на МК поставя българската култура в невъзможност както да продуцира културен продукт, така и да съхранява, опазва и популяризира културното наследство на България. Не на последно място драстичното намаляване на финансирането отблъсква младите артисти поради категоричното несъответствие между предложения Проектобюджет и реално необходимия ресурс за издръжка и художествен процес.

Необходимо е двойно увеличение на предвидените в бюджета разходи за проектно финансиране към НФК и МК в сферите: сценични изкуства, музика танц, визуални изкуства, екранни изкуства, литература, културно наследство, любителски дейности, мобилност и разпространение във всички дейности.

Регионалната културна мрежа изисква последователна политика, подкрепа, разнообразни стимули и извеждането и като национален приоритет. Библиотеките, музеите, читалищата носят отговорност за духовността и културата на нацията. Инвестициите в регионалните и местни културни институти и инициативи не могат да бъдат разглеждани като социално подпомагане на доизживяване. Те са инвестиции в националния дух, идентичност и не на последно място в икономиката на страната ни.

Необходимо е изравняване с повишение на стандартите за издръжка и възстановяване на целевите програми / Програма Читалища е закрита/ за регионалната културна мрежа, които са от жизнено значение особено в по-малките населени места.

ВНОСИТЕЛИ:

Лекра Д. Михайлова-Копаева

Айтен Байрям Сабри-

Атидже Ахмедова-Вели

Хамза Дейнефов

Байрам Байрам

Фашима Либлдбс

Пансер Бейти

Станислав Анастасов